

debemus sed a longe sentire fetore et tota virtute repellere conuersi ad gemitus: lacrymas et suspirijs inuocantes spiritum qui adiuuat infirmitatem nostram. Dico autem cogitationes illas imundas penitus ac fetidas que ad luxuriam ad inuidiam et vanam gloriam pertinent: ceterasque vana detestanda. **C**irca tertium notandum quod cogitationes male diuersis de causis in corde surgunt: Una causa est corruptio que est ex peccato primorum parentum: illud enim spinas et tribulos germinauit tibi: Gen. iij. intelligit et de terra quam calcamus et de terra quam gestamus. In vtraque enim inutilia vel noxia gratis nascuntur: vtilia vero cum labore. Alique vero surgunt occasione rerum visarum vel auditarum vel alio sensu corporeo perceptarum. Cum enim aliquis ad mentem redit volens intendere orationi vel meditationi vix potest se expedire ab his quibus videndo: vel loquendo vel audiendo paulo ante intentus fuit: limosa enim est substantia a se sicut et corporis: et quicquid contractat facile ei adheret: iuxta verbum Bernardi: Aliquando surgunt instinctu diaboli ut prius ostensum est bene in libro. Non omnes cogitationes nostre male semper diaboli instinctu excitantur: sed aliquando ex nostri arbitrii motu emergunt. Eo cupiscentia etiam causa est malarum cogitationum in nobis. Unde legitur in vitis patrum quod quidam frater dixit abbati sifoy. Quare non recedunt a me cogitationes? Et dixit ei senex quod vasa earumdem passionum intra se sunt. Nec vasa intelliguntur cupiscentie: unde cogitationes oriuntur: vbi enim amor ibi oculus. In li. de vita solitaria dicitur: Qui redit ad conscientiam: si nondum vicit concupiscentiam suam inuenit ibi de concupiscentia sua vel suaues delectationes vel graues corrosiones: et inde multiplicat cogitationes. Qui vero iam concupiscentiam vicit quamdiu tamen maioris boni concupiscentia vel maior delectatio mentem non obtinuerit: cum exosa quadam voluptate gestorum visorum auditorum patitur imaginationes. Unde in vtroque lumbi implentur illusionibus delectationum: et ad cogitanda spiritualia vel diuina lumem oculorum suorum ipsum non est secum: vna cogitatio causa est aliarum. Quidam frater interrogauit quendam senem: Quid facias quia multe cogitationes solli-

citant me et nescio quomodo repugnent eis? Qui respondit: Non repugnes contra omnes: sed contra vnam que caput est aliarum. Contra cogitationes malas luctari nos oportet. In vitis patrum dicit quidam senex de antiquis patribus: Non sumus eradicatores cogitationum: sed luctatores. In eodem dicit quidam abbas: Si cogitationes non habes spem non habes: quoniam si cogitationes non habes opera non habes. **C**irca quartum notandum quod octo remedia sunt contra malas cogitationes. **C**unum est non permittere illas exire extra per locutionem vel operationem. In vitas patrum dixit abbas pastor cuidam abbati: Sicut capsula plena vestibus si dimissa fuerit longo tempore putrescunt vestes in ea: ita sunt cogitationes in cordibus nostris: si non fecerimus eas tempore longo exterminantur. Idem ad abbatem ioseph: Sicut si quis claudit serpentem vel scorpionem in vase et obturet illud: procedente tempore serpens moritur: ita male cogitationes que studio demonum pullulant patientiam eius cui imittuntur paulatim deficiunt: et specialiter expedit quod cogitationes iracundie ad verba non procedunt sicut supra circa instrumentum. xxij. satis dictum est. **S**ecundum remedium est boni transitorij contemptus. Amorem boni transitorij comitatur turba cogitationum tumultuosarum. **C**ontrario contemptus boni transitorij habet solitudinem. Gregorius super illud Job. iij. Qui edificat sibi solitudines. Omnis terrenus densis tumultibus premitur et frequentia desideriorum quasi turbarum calcatur. **I**tem sancti viri quia nihil huius mundi appetunt: nullis proculdubio in corde tumultibus premuntur. **T**ertium est sensuum exteriorum custodia sicut custodia porte ad hoc valet ut non intret qui intrare non debet: sic custodia sensuum ad hoc valet ut cogitatio mala ad cor non intret. Isa. xxvj. Claude hostiam super te. **Q**uartum est vigilatia qua cogitationes male que oriuntur et cause earum deprehenduntur. **Q**uintum est virilitas ad operandum qua cogitationes male in corde nasci prohibentur: et si nate fuerint expelluntur. **N**ec duo commendantur nobis prime. Corinth. xvj. Vigilate inquit gloriose oculis contra astutias diaboli et stete in fide: gloriose quia stanti non obrepit somnus: viriliter agite. Qui enim co-

Non debemus desperare pro cogitationes sed luctari.

octo remedia contra malas cogitationes

Similitudo.

Amo mundi turbulentus contentus est quieti.

Exemplum.